

Energianeuvosto 16.6.2025

Kokous

Energianeuvosto 16.6.2025

Puolan EU-puheenjohtajakauden viimeisessä energianeuvostossa oli kaksi varsinaista asiakohtaa. Ensin keskusteltiin REPowerEU-etenemissuunnitelmasta. Jäsenvaltiot (pl. kaksi jäsenvaltiota) ilmaisivat vahvan tukensa Euroopan komission aloitteelle, jonka tavoitteena on irtautua asteittain ja hallitusti venäläisestä energiasta. Jäsenvaltiot toivat esille myös huolia mm. liittyen toimien mahdollisiin vaikutuksiin energianhintoihin sekä oikeudellisiin seurauksiin (pitkäaikaisten kaasun toimitussopimusten kielto). Jäsenvaltiot painottivat myös, että energian toimitusvarmuutta ei saa vaarantaa. Komissiolta toivottiin myös, että pian julkistettavan säädösehdotuksen taustalla on kattava vaikutustenarviointi ja että ehdotuksen oikeusperusta on kunnossa. Kaasun osalta useat jäsenvaltiot (ml. FI) suhtautuivat laajalti myönteisesti avoimuuden ja LNG:n jäljitettävyyden edistämisyrittämyksiin. (Komissio antoi säädösehdotuksensa kaasun ja öljyn osalta heti energianeuvostoa seuraavana päivänä 17.6.2025.)

Toisena keskustelunaiheena ministereillä oli päätelmät energiaunionin vahvistamisesta energiaturvallisuutta parantamalla. Yhteisymmärrystä sisällöstä ei saavutettu ja siksi päätelmät annettiin puheenjohtajan päätelminä neuvoston päätelmien sijaan. Puheenjohtajan päätelmiä tuki 25 jäsenvaltiota (ml. FI). Erimielisyys liittyi REPowerEU-etenemissuunnitelmaan ja päätelmätekstin sisältämään viittaukseen ko. aloitteeseen. Kaksi jäsenvaltiota vastusti ko. viittausta tuoden esille, ettei komission tulisi antaa säädösehdotuksia asiassa.

Muissa asioissa kuultiin mm. Tanskan valtuuskunnalta katsaus tulevan neuvoston puheenjohtajan suunnitelmiin. Seuraavan kerran energiasta vastaavat ministerit kokoontuvat epäviralliseen energiaministerikokoukseen Kööpenhaminassa 4.-5.9.2025.

Energianeuvoston kokousta edelsi lyhyt energiaunionin task forcen lanseeraustilaisuus komission johdolla. Ryhmän perustamisella tavoitellaan yhteistyön tiivistämistä aidon energiaunionin saavuttamiseksi. Seuraavan kerran task force kokoontuu epävirallisen energiaministerikokouksen yhteydessä.

1. Asialistan 9928/25 ja A-kohtien luettelon 9985/25 hyväksyminen

Asialista ja A-kohtien luettelo hyväksyttiin.

2. REPowerEU tiekartta – näkemystenvaihto 9699/25

PJ/ PL ministeri Hennig-Kloska johdatti aiheeseen eli tarkoituksena on keskustella Euroopan komission vastikään julkistamasta etenemissuunnitelmasta, kuinka irtautua venäläisestä energiasta. Puheenjohtajavaltio oli laatinut keskusteluasiakirjan, jossa esitettiin kaksi taustakysymystä:

- Ottaen huomioon komission 6.5.2025 antamassa tiedonannossa ilmoitetut toimet, mitä lisätoimia EU:n tulisi toteuttaa tukeakseen jäsenvaltioita venäläisen energian toimitusten täydellisessä lopettamisessa?
- Miten jäsenvaltiot voivat parhaiten tehdä yhteistyötä, jotta varmistetaan vaihtoehtoiset ja kohtuuhintaiset energian toimitukset ja jotta vahvistetaan ja maksimoidaan energiainfrastruktuurin tehokas käyttö kaikkialla unionissa?

KOM/ energiakomissaari Dan Jørgensen esitteli komission julkistamaa etenemissuunnitelmaa tuoden esille, että EU:n aiemmat toimet venäläisestä energiasta irtautumiseksi ovat olleet menestyksekkäitä mutta edelleen venäläistä energiaa tuodaan miljardien arvosta Eurooppaan ja siten epäsuoraan rahoitetaan Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainassa. Tiekartan pohjalta on luvassa hyvin pian konkreettisia ehdotuksia öljyn ja kaasun osalta. Jäsenvaltioiden tulee laatia kansalliset suunnitelmat, joissa kartoitetaan, kuinka venäläisestä energiasta irtaudutaan. Myöskään uusia sopimuksia ei sallita ja vanhoista sopimuksista hankkiudutaan eroon. Ydinenergian osalta konkreettisia ehdotuksia tullaan antamaan seuraavassa vaiheessa, kun komissiolla on kattava ymmärrys kokonaisuudesta. Komissio on käynyt useiden jäsenvaltioiden kanssa kahdenvälisiä keskusteluja. Komissio vakuutti tukeaan jäsenvaltioiden suuntaan. Tarkoitus on edetä hyvässä yhteistyössä Euroopan parlamentin kanssa, jotta säädösehdotukset saadaan hyväksytyä mahdollisimman pian.

PJ avasi keskustelun.

Käydyssä keskustelussa jäsenvaltiot (pl. kaksi jäsenvaltiota) ilmaisivat vahvan tukensa Euroopan komission aloitteelle. Kaksi jäsenvaltiota toi esille vastustavansa komission ehdotusta. Toinen REPowerEU-etenemissuunnitelmaan vastustavista jäsenvaltioista myös muistutti, että energialähteiden valinta on jäsenvaltion omassa toimivallassa sekä kyseenalaisti hyvin suoraan komission tilannearvion sekä ehdotuksen tavoitteet. Kielteisesti ehdotukseen suhtautuvat jäsenvaltiot myös toivat esille, että venäläisestä energiasta irtautuminen vaarantaa ko. jäsenvaltioiden energian toimitusvarmuuden ja toimituslähteiden diversifikaation sijaan tekee niistä vielä riippuvaisempia yksittäisistä toimitusreiteistä ja -lähteistä. Molemmat pelkäävät energianhintojen nousua. Toinen jäsenvaltio toi myös esille olleensa päämiestasolla yhteydessä komissioon ja katsoo että komission ei tule antaa säädösehdotusta tai vähintäänkin sen antamista tulisi lykätä.

Valtaosa jäsenvaltioista (ml.FI) kuitenkin kiitti komissiota sen tekemästä työstä sekä ilmaisi tukensa tavoitteelle irtautua asteittain ja hallitusti venäläisestä fossiilisesta energiasta. Jäsenvaltioilla oli kuitenkin myös huolia mm. liittyen toimien vaikutuksiin energianhintoihin, Lähi-Idän sodan mahdollisiin vaikutuksiin öljyn hintoihin sekä oikeudellisiin seurauksiin (pitkäaikaisten kaasun toimitussopimusten kielto). Jäsenvaltiot painottivat myös, että energian toimitusvarmuutta ei kuitenkaan saa vaarantaa. Komissiolta toivottiin myös, että sen pian julkistaman säädösehdotuksena on pohjalla kattava vaikutustenarviointi. Säädösehdotuksen oikeusperustan tulee olla kunnossa. Kaasun osalta useat jäsenvaltiot (ml. FI) suhtautuivat hyvin myönteisesti avoimuuden ja LNG:n jäljitettävyyden edistämisyhtymyksiin.

FI puheenvuorossa kiitettiin komission tekemää työtä ja toivotettiin etenemissuunnitelma tervetulleeksi. EU:n tulee keskittyä omaan energiaturvallisuuteen ja tähän tarvitaan yhteisiä, koordinoituja toimia. Myönteinen suhtautuminen LNG:tä koskeviin toimiin.

Tuleva puheenjohtajavaltio **DK** toi esille, että REPowerEU -etenemissuunnitelma ja sen pohjalta annettava säädösehdotus tulee olemaan sen kauden keskeisiä prioriteetteja.

KOM/ Jørgensen kiitti tuesta ja totesi asian käsittelyllä olevan kiire. Jatkavat bilateraalisti keskustelua niiden jäsenvaltioiden kanssa, jotka toivat esille huolia. Oikeudellisiin kysymyksiin tarvitaan tyydyttävät vastaukset.

PJ/Hennig-Kloska vahvisti keskustelun lopuksi, että neuvosto on vaihtanut näkemyksiä asiassa.

3. Päätelmät energiaunionin vahvistamisesta energiaturvallisuutta parantamalla – hyväksyminen 10055/25

PJ/ PL ministeri Hennig-Kloska toi esille alustuspuheenvuorossaan, että energiaturvallisuuden arkkitehtuurista on keskusteltu jo maaliskuun energianeuvostossa. Puheenjohtaja toivoo, että sen tekemä kompromissiehdotus hyväksytään tänään. Puheenjohtaja on pyrkinyt hakemaan tasapainoista kompromissia ja vastaamaan eri jäsenvaltioiden huoliin sekä toiveisiin.

KOM/ energiakomissaari Dan Jørgensen totesi, että puheenjohtajan aloite laatia energiaturvallisuuspäätelmät on erittäin tervetullut. Aihe on erittäin ajankohtainen ja on tärkeää katsoa pitkälle tulevaisuuteen. Komissio katsoo, että päätelmäteksti on sopusoinnussa EU:n ilmastotavoitteen kanssa. Puheenjohtajan ehdotus on tasapainoinen ja se kattaa kaikki puhtaat teknologiat. Vahva tuki Ukrainalle ja Moldovalle. Hyväksytään päätelmät ja nyt on aika keskittyä niiden toimeenpanoon.

PJ kiitti komissiota yhteistyöstä ja avasi keskustelun.

Käydyssä keskustelussa kahta lukuunottamatta jäsenvaltiot olivat valmiita hyväksymään puheenjohtajan kompromissitekstin. Esille nousi mm. seuraavia elementtejä: 1) hyvä, että teksti sisältää maininnan EU:n yhteisistä toimista kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen ja korjaamiseen (kaksi jäsenvaltiota, ml. FI), 2) tarve nopeuttaa luvitusta (5 jäsenvaltiota), 3) hyvä, että tekstissä maininta Iberian niemimaan laajoihin sähkökatkoihin ja tarpeeseen hyödyntää tästä saatavat opit (yksi jäsenvaltio). Puheenjohtajan päätelmiä tuki 25 jäsenvaltiota (ml. FI).

Erimielisyyttä sen sijaan liittyi REPowerEU-etenemissuunnitelmaan ja päätelmätekstin sisältämään viittaukseen ko. aloitteeseen. Kaksi jäsenvaltiota vastusti jyrkästi ko. viittausta tuoden esille, ettei komission tulisi antaa säädösehdotuksia asiassa.

PJ totesi keskustelun yhteenvedona, että yhteisymmärrystä sisällöstä ei siten saavutettu ja siksi päätelmät annettiin puheenjohtajan päätelminä neuvoston päätelmien sijaan.

4. AOB-asiakohdat

- *Lopullisten päivitettyjen energia- ja ilmastosuunnitelmien arviointi – informaatiota komissiolta 10076/25*

Muissa asioissa kuultiin komissiolta lopullisten päivitettyjen energia- ja ilmastosuunnitelmien (ns. NECP) arvioinnista. Komission mukaan kunnianhimon tasossa on petrattavaa, erityisesti energiatehokkuuden osalta.

Neljä jäsenvaltiota käytti puheenvuoron.

- *Nuclear Illustrative Programme (PINC) – informaatiota komissiolta 10093/25*

Komissio informoi muissa asioissa myös ns. PINC (*Nuclear Illustrative Programme*) päivityksestä. PINC tarjoaa kokonaisvaltaisen ja tietopohjaisen kokonaiskuvan ydinvoimainvestoinneista EU:ssa.

Kuusi jäsenvaltiota (ml. FI) toivotti päivityksen tervetulleeksi.

- *Kestävät polttoaineet ja huoli epäreilusta kilpailusta – informaatiota BG, CZ, LV ja AT 10094/1/25 REV 1*

BG, CZ, LV ja AT informoivat neuvostoa biopolttoaineisiin liittyvistä huolista koskien epäreilua kilpailua.

Em. jäsenvaltiot kiinnittivät huomion vaikeuksiin, joita eurooppalaiset biopolttoaineiden tuottajat kohtaavat erittäin halpojen, kehittyneiksi biopolttoaineiksi merkittyjen tuotteiden runsaan tarjonnan vuoksi, mikä vääristää markkinoita. Jäsenvaltiot kehottivat komissiota puuttumaan asiaan.

11 jäsenvaltiota tuki. Lisäksi yksi jäsenvaltio vaati sääntelyviranomaisilta säännöllisiä ja riippumattomia tarkastuksia.

KOM tunnistaa ongelman, johon on puututtava vahvistamalla sertifiointijärjestelmää. Se korosti unionin tietokannan tulevaa käyttöönottoa petosten tunnistamiseksi ja torjumiseksi. Em. toimet vievät aikaa, ja komissio aikoo pohtia jäsenvaltioiden tuella lyhyen aikavälin toimia, mukaan lukien sertifiointijärjestelmien läpinäkyvyyden lisäämistä.

- *MED9 ministerikokous (energia- ja ympäristöministerit, Portorož, 1.-2.6.2025) – informaatiota Slovenian valtuuskunnalta 10086/25*

SI informoi neuvostoa 1.-2.6.2025 pidetystä alueellisesta MED9 ympäristö- ja energiaministerien kokouksesta.

- *Kehotus sisällyttää kriittisen energiainfrastruktuurin suojelu ja resilienssi seuraavan monvuotisen rahoituskehityksen (MFF) prioriteetteihin - Informaatiota Viron, Latvian ja Liettuan valtuuskunnilta 10072/25*

EE, LV ja LT korostivat sisällyttää kriittisen infran suojelu ja resilienssi seuraavan MFF:n prioriteetteihin.

Kaksi jäsenvaltiota tuki puheenvuorossaan.

- *Haasteet metaaniasetuksen (EU) 2024/1787 toimeenpanossa energiasektorilla – informaatiota Bulgarian, Tshekin, Kreikan, Unkarin, Romanian, Slovakian ja Slovenian valtuuskunnilta 10090/25*

RO (+ 7 em. jäsenvaltiota) kiinnitti huomiota toimeenpanon haasteisiin ja toivoi asetuksen yksinkertaistamista.

KOM vastasi tuoden esille, että asetus on vielä hyvin uusi ja toi esille, että haasteita pyritään ratkomaan teknisellä tasolla.

- Tulevan puheenjohtajan työohjelma – informaatiota Tanskan valtuuskunnalta

DK tulevana neuvoston puheenjohtaja esitteli työohjelmaansa. Tanskan kauden prioriteetteja ovat 1) energiaomavaraisuuden edistäminen (REPowerEU-etenemissuunnitelman säädösehdotusten priorisointi ja globaalien toimitusketjujen vahvistaminen) 2) energian sisämarkkinoiden toimivuuden varmistaminen (kilpailukyky, kohtuuhintainen energia, uusiutuvan energian tuotannon lisääminen, sähköistäminen ja tulevan EU:n sähköverkkopaketin edistäminen sekä 3) jatkuva tuki Ukrainalle ja Moldovalle.

Epävirallinen energiaministerikokous pidetään Kööpenhaminassa 4.–5.9. ja Tanskan kauden viralliset energianeuvostot järjestetään 20.10. Luxemburgissa sekä 15.12 Brysselissä.

Suomen edustajat:

ympäristö – ja ilmastoministeri Sari Multala
pysyvän edustajan sijainen Lauri Hirvonen, EUE
ylijohtaja Riku Huttunen, TEM
erityisasiantuntija Sanna Ek-Husson, EUE
ympäristö- ja ilmastoministerin virkamiessihteeri Elina Johansson, TEM
EU-erityisasiantuntija Ville Niemi, VNK

Asiakirjat:

Mainittu asiakohdittain

Liitteet	Napsauta tähän ja kirjoita liitteet
Viite	Napsauta tähän ja kirjoita viite